וְשִׁכְשֵׁךְ יָדָיו בָּהֶם, * [צ]אִם הַכֵּלִי מְחַבֵּר (ט) לַקַּרְקַע, (נב) לֹא עָלְתָה לוֹ נְטִילָה. וְאִם אֵינוֹ מְחַבֵּר לַקַּרְקַע, (נג) [ק]יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁעָלְתָה לוֹ נְטִילָה, (נד) [ר]וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁלֹּא עָלְתָה לוֹ, (נה) [ש]וּבִשְׁעַת הַדְּחָק (נו) יָכוֹל לִסְמֹךְ עַל דִּבְרֵי (י) הַמַּתִּירִים. וְאִם אַחַר כָּךְ נִזְדַּמֵּן לוֹ לִטֹּל בְּדָרְךְ נְטִילָה, (נז) * נוֹטֵל בְּלֹא בְּרָכָה:

ט [ח]חֲבִית שֶׁיֵּשׁ בָּהּ מַיִם, (נח) מַנִּיחָהּ עַל (יפ) בִּרְכָּיו (נט) וְנוֹטֵל מִמֶּנָּה לַיָּדַיִם, * וְאִם הָיְתָה (ס) מֻטָּה (יג) בָּאָרֶץ וְהַמַּיִם מְקַלְּחִים מִמֶּנָּה, אוֹ שֶׁעוֹמֶדֶת וְהַמַּיִם יוֹצְאִים (סא) דָּרְךְ נֶקֶב שֶׁבָּהּ, וְנָתַן יָדָיו שָׁם (סב) לֹא עָלְתָה לוֹ נְטִילָה. [א]וְאִם הָיְתָה בַּרְזָא (פֵּרוּשׁ דָּבָר שֶׁסּוֹתֵם הַנֶּקֶב ספינ"ה בְּלַעַ"ז) בַּנֶּקֶב וֶהֱסִירָהּ וְקִבֵּל הַמַּיִם עַל יָדָיו, (סג) חֲשִׁיב כִּמְחַ גַּבְרָא. וְצָרִיךְ לְהַחֲזִירָהּ וְלַהֲסִירָהּ (סד) * בְּכָל שְׁפִיכָה (יג) [יג] וּשְׁפִיכָה:

בַּאֵר הֵיטֵב

ח (ט) לַקַּרְקַע. דְּהַיְינוּ לֵיהּ כְּמוֹ טְבִילָה, וּטְבִילָה בְּשֶׁאוֹבִין לֵיכָּא: (י) הַמַּתִּירִים. וְרַשִׁ"ל (ישׁ"ש חולין פ"ח סי' כג) כָּתַב דְּאֶפְשׁוּ בְּשַׁעַת הַדְּחַק אֵין לִטֹּל בְּתוֹךְ כְּלִי וְאִם נָטַל צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ, וְאֵל תַּשְׁגִּיחַ בְּדִבְרֵי הַקַּאר"ו עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. ט"ז (ס"ק יא): טו (יפ) בִּרְכָּיו. וּמְנַעְנֵעַ בִּבְרֵכָיו כָּל פַּעַם שֶׁיּוֹצְאוּ הַמַּיִם: (יב) בָּאָרֶץ. פֵּרוּשׁ שֶׁנִּתְגַּלְגְּלָה מֵאֵלֶיהָ: (יג) וּשְׁפִיכָה. דְּאִי לְאו הָכִי לֹא בְּאֵין מִכַּח גַּבְרָא דִּכְבָר פָּסַק כַּח הָרִאשׁוֹן. וְהוּא הַדִּין בְּכִיּוֹר נִחוֹשֶׁת עִם תַּרְנְגוֹל דְּיֵשׁ לְקַח הַתַּרְנְגוֹל בְּכָל שְׁפִיכָה וּשְׁפִיכָה, וְהוּא הַדִּין אִם עָשׂוּי בְּעִנְיָן שֶׁאִי

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ט [יג] וּשְׁפִיכָה. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב וְעַיֵּן בְּנוֹדָע בִּיהוּדָה מַהֲדוּרָא תִּנְיָנָא (יו"ד) סִימָן קמ"ב שֶׁכָּתַב

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בִּכְלִי בְּמָקוֹם נְטִילָה, מִשּׁוּם דִּסְבִירָא לְהוּ דְּבָעִינַן בִּנְטִילָה כֹּחַ גַּבְרָא, וְהֵינוּ שֶׁיָּבוֹאוּ הַמַּיִם עַל יָדָיו מִכֹּחַ אָדָם שֶׁשּׁוֹפֵךְ עֲלֵיהֶם וְכַנַּ"ל, וּסְבָרַת הַמְקַלְּחִין בָּזֶה מִשּׁוּם דִּסְבִירָא לְהוּ דְּלֹא בָּעֵי כֹּחַ שׁוֹפֵךְ עַל יָדָיו בִּנְטִילַת יָדַיִם, וְרַק שֶׁיִּטֹּל מִכֶּלִי, וְלָכֵן טְבִילָה בְּתוֹכוֹ (מט) חָשִׁיב לְהוּ (נ) כְּמוֹ נְטִילָה מִמֶּנָּה: (נב) **לֹא עָלְתָה לוֹ נְטִילָה.** הֵינוּ אַף לְאוֹתָן דִּסְבִירָא לְהוּ דְּטְבִילָה בִּכְלִי כִּנְטִילָה הוּא, הֵיכָא שֶׁחִבֵּר הַכֵּלִי לְהַקַּרְקַע גָּרַע, דִּנְרָאֶה דְּבָא לְהַכְשִׁיר מִטַּעַם טְבִילָה כְּמוֹ בְּמִקְוֶה, וּטְבִילָה בְּשֶׁאוֹבִין לֵיכָּא. וְעַיֵּן בְּבָאוּר הֲלָכָה (ד"ה אם): (נג) **יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁעָלְתָה.** וְלֹא בָּעֵינַן מַיִם אֶלָּא (נפ) כְּשִׁעוּר רְבִיעִית, דִּכְנָטְלָה מַמָּשׁ חֲשִׁיב לִדִידְהוּ, (נג) וְכֹחַ שׁוֹפֵךְ סְבִירָא לְהוּ דְּלֹא בָּעֵינַן בִּנְטִילַת יָדַיִם: (נד) **וְיֵשׁ אוֹמְרִים וְכוּ'.** וַאֲפִלּוּ יֵשׁ בָּהֶם אַרְבָּעִים סְאָה, וְהַטַּעַם מִשּׁוּם דְּבָעֵינַן כֹּחַ שׁוֹפֵךְ שֶׁיִּתֵּן עַל הַיָּדַיִם דַּוְקָא וְכַנַּ"ל (ס"ק נא), (נג) וְגַם דִּמְדַמִּינַן לְקִדּוּשׁ יָדַיִם דִּמְקַדֵּשׁ, דִּקְיָימָא לָן דְּפָסוּל לְטִבֹּל הַיָּדַיִם בְּתוֹךְ הַכִּיּוֹר כִּדְאִיתָא בִּזְבָחִים (כ"ב) [כ"א ע"א]: (נה) **וּבִשְׁעַת הַדְּחָק.** כְּגוֹן שֶׁאֵין לוֹ כְּלִי אַחֶרֶת וּכְלִי זוֹ אֵינוֹ יָכוֹל לְטַלְטְלָהּ: (נו) **יָכוֹל לִסְמֹךְ.** וְטַ"ז (ס"ק יא) הֵבִיא בְּשֵׁם רַשַׁ"ל (ישׁ"ש חולין פ"ח סי' כג) דְּחוֹלֵק עַל זֶה וְדַעְתּוֹ דְּגַם בְּשַׁעַת הַדְּחָק אֵין לִסְמֹךְ עַל זֶה, דְּכָל הַפּוֹסְקִים חוֹלְקִים עַל זֶה, וְכֵן מַשְׁמַע מֵהַגְּרָ"א. וְנִרְאֶה דַּאֲפִלּוּ מִי שֶׁיִּרְצֶה לִסְמֹךְ בְּשַׁעַת הַדְּחָק לְהָקֵל כִּדְבְרֵי הַשַּׁלְחָן עָרוּךְ מִכָּל מָקוֹם לֹא יְבָרֵךְ עַל נְטִילָה זוֹ, וּמְצָאתִי שֶׁגַּם הַגְּרָ"ז (סי"ז) וְחַיֵּי אָדָם (ח"א כלל לח ס"ג) הִסְכִּימוּ כֵּן, עוֹד כָּתְבוּ דְּיֹאכַל אָז (נד) עַל יְדֵי שִׁיכְרוֹ יָדָיו בְּמַפָּה: (נז) **נוֹטֵל בְּלֹא בְּרָכָה.** דְּשָׁמָא הֲלָכָה כְּהַמְקַלְּחִין וּכְבָר יָצָא עַל יְדֵי מַה שֶׁשִּׁכְשֵׁךְ יָדָיו בָּהֶם (נה) לְשֵׁם נְטִילָה:

ט (נח) **מַנִּיחָהּ עַל בִּרְכָּיו.** וְהֵינוּ (נט) דְּרוֹצֶה לִטֹּל שְׁנֵי יָדָיו כְּאֶחָד וְאֵין לוֹ אַחַר שֶׁיִּטֹּל עֲלֵיהֶם: (נט) **וְנוֹטֵל מִמֶּנָּה.** וּמְנַעְנֵעַ בִּבְרֵכָיו כָּל פַּעַם שֶׁיּוֹצְאוּ הַמַּיִם [מִגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק טז)]. וְהֵינוּ לְכַתְּחִלָּה, דִּבְאֹפֶן זֶה כָּשֵׁר (נ) לְכָלֵי עֶלְמָא דְּמִכֹּחוֹ מַמָּשׁ בָּאִים בְּכָל שְׁפִיכָה וּשְׁפִיכָה, מִיהוּ אַף אִם לֹא הֵטָּה אֶלָּא פַּעַם אַחַת בִּתְחִלָּה בְּדִיעֲבַד כָּשֵׁר, לְפִי מַה שֶׁכָּתַב הַמְחַבֵּר לְקַמָּיהּ בְּסָעִיף י': (ס) **מֻטָּה בָּאָרֶץ.** הֵינוּ שֶׁלֹּא עַל יְדֵי אָדָם (נמ) אֶלָּא מֵעַצְמָהּ נִתְגַּלְגְּלָה, דְּאִלּוּ בָּא הַקִּלּוּחַ מִתְּחִלָּה עַל יְדֵי הַטַּיַּת אָדָם מַכְשִׁיר הַמְחַבֵּר לְקַמָּיהּ בְּסָעִיף י' דַּחֲשִׁיב כֹּחַ גַּבְרָא: (סא) **דָּרְךְ נֶקֶב שֶׁבָּהּ.** שֶׁנַּעֲשָׂה (נט) בְּשֹׁכֶל בַּרְזָא וְנָפַל הַבַּרְזָא וְהַמַּיִם יוֹצְאִין מֵעַצְמָן: (סב) **לֹא עָלְתָה.** דְּצָרִיךְ שֶׁיָּבוֹאוּ עַל יָדָיו מִכֹּחַ אֵיזֶה נוֹתֵן וְלֹא שֶׁיָּבוֹאוּ מֵאֲלֵיהֶן: (סג) **חֲשִׁיב שֶׁפִּיר וְכוּ'.** כֵּיוָן דְּעַל יְדֵי הֶסְרָתוֹ מְקַלְּחִין הַמַּיִם: (סד) **בְּכָל שְׁפִיכָה וּשְׁפִיכָה.** פֵּרוּשׁ

* **בְּכָל שְׁפִיכָה וּשְׁפִיכָה.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק סד), **וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה דִּבְדִיעֲבַד אִם לֹא עָשָׂה כֵּן וְהוּא חוֹזֵר וְנוֹטֵל יָדָיו לֹא יְבָרֵךְ עַל נְטִילַת יָדַיִם,** כִּי בְּבָאוּר

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ח (מט) וּמִכָּל מָקוֹם לְעֵיל (ס"י) בְּצִנּוּר גַּם הֵם מוֹדִים דְּלֹא חֲשִׁיבִי נְטִילָה, מִשּׁוּם דְּבְלֹאו הָכִי לֹא בָּא שֵׁם מִכֹּחַ כְּלִי גַּם כֵּן, כְּשֶׁנִּפְסַק כֹּחַ הַשּׁוֹפֵךְ וְכַנַּ"ל: (נ) זֶהוּ לְפִי דַּעַת כַּמָּה פּוֹסְקִים בְּטַעַם הַבַּעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת (הל' ברכות פ"ו): (נא) טַ"ז (סק"י) וְאֲלִיָּה רַבָּה (ס"ק יא) בְּכַמָּה רְאָיוֹת, דְּלֹא כְּבַ"ח (ס"ט) דְּמַדְּעָתֵיהּ אַרְבָּעִים סְאָה, וּבָאֲמֶת הַמְעַיֵּן הֵיטֵב בְּאוֹר זָרוּעַ (ח"א סי' סא) אֲשֶׁר לְפָנֵינוּ יִרְאֶה דְּכַוָּנָה אַחֶרֶת יֵשׁ שָׁם בִּדְבָרָיו וְלֹא כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּהַגָּהוֹת אֲשֶׁרִ"י (ברכות פ"ב סי' יא) מִשָּׁמוֹ: (נב) כֵּן פָּרְשׁוּ רב הַפּוֹסְקִים טַעַם הַבַּעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת (הל' ברכות פ"ו). וְיֵשׁ אוֹמְרִים עוֹד דְּטַעֲמוֹ דְּחָשֵׁב כֹּחַ גַּבְרָא כְּמַה שֶׁמְּשַׁכְשֵׁךְ יָדָיו בִּכְלִי [טַעַם זֶה הַזָּכוּר בְּאֶשְׁכּוֹל

צ הַרְשָׁבָּ"א (חולין קו. ד"ה האי) בְּשֵׁם הָרַמְבַּ"ן (שם ד"ה ואיכא). ק הִלְכוֹת גְּדוֹלוֹת (הל' ברכות פ"ו). ר טוּר וְהַגָּהוֹת מֵימוֹנִיּוֹת (דפוס קושטא הל' ברכות פ"ו הי"ג) וְסֵמַ"ק (מצוה קפא). ש בֵּית יוֹסֵף (ד"ה וסביר). ת סוֹף פֶּרֶק קָמָא דְּיָדַיִם (פ"ה). א הָרֹא"שׁ (חולין פ"ח סי' יד) וְהַמַּרְדְּכַי שָׁם (ברכות פ"ח סי' ר).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehador - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת נְטִילַת יָדַיִם סִימָן קנט

א (סה) [ב]אִם הָטָה חֲבִית מְלֵאָה מַיִם (סו) וְהָלַךְ וְיָשַׁב לוֹ, וְהֶחְבִית שׁוֹפֶכֶת מַיִם כָּל הַיּוֹם מֵחֲמַת הַטָּיָתוֹ, וְנָטַל יָדָיו מִמֶּנּוּ, (סז) * עָלְתָה לוֹ (יז) נְטִילָה: יא [ג]הַכֹּל כְּשֵׁרִים לִתֵּן מַיִם לַיָּדַיִם, אֲפִלּוּ (סח) חֶרֶשׂ שׁוֹטֶה וְקָטָן, (סט) עוֹבֵד גִּלּוּלִים (טו) וְנָדָה. (וְאִיכָּא מַאן דְּאָמַר דְּקָטָן פְּחוֹת מִבֶּן שֵׁשׁ (ע) דִּינוֹ כְּקוֹף) (הגהות אשירי פרק ב' דברכות (סי' י"ט)): יב אִם הַקּוֹף (פְּרוּשׁ (עא) מִין חַיָּה סימי"ה בְּלַע"ז) נוֹתֵן מַיִם לַיָּדַיִם, (עב) [ד]יֵשׁ פּוֹסְלִים, (עג) [ה]וְיֵשׁ מַכְשִׁירִים, וְנִרְאִים דְּבָרֵיהֶם, (ומִכָּל מָקוֹם (עד) יֵשׁ (טו) לְהַחְמִיר): יג (עה) * [ו]וּלְכַתְּחִלָּה (יז) יִכָּנֵס הַנּוֹטֵל לִנְטִילָה הַמַּכְשֶׁרֶת לַאֲכִילָה. (עו) (וְכָנָה נוֹתֵן נַמִּי מוֹעִיל אֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה, אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא כְּנֶגֶד הַנּוֹטֵל כֻּלָּל) ((תה"ד) [תשובת הרשב"א] (מ"פ) סימן תק"י): יד [ז]הַטְבִּיל יָדָיו (עז) בְּמֵי (יח) מַעְיָן, (עח) אֲפִלּוּ אֵין בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה, עָלְתָה לוֹ טְבִילָה (עט) כָּל שֶׁמִּתְכַּסִּין יָדָיו בָּהֶם

א ב פֶּרֶק קַמָּא דְּיוֹמָם. ג שָׁם. ד תּוֹסְפוֹת (חולין קו. ד"ה דלא) וְהָרֹא"ש (שם פ"ח סי' יג). ה הָרַמְבַּ"ם (ברכות פ"ו הי"ג) וְהָרַשְׁבָּ"א (תורת הבית בית ו שער ד). ו חֲגִיגָה י"ח (ע"ב). ז מֵימְרֵי פֶּרֶק ט' מַהִלְכוֹת מַקְוָאוֹת (ה"י) וְהָרַאֲבַ"ד (בעלי הנפש, שער המים סי' א).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

לְהוֹכִיחַ מִזֶּה דְּמַחְשַׁב כְּלִי אֲפִלּוּ בְּצֵית הַסָּרַת הַבְּרָיָא מְהוֹכוּ. וְעַיֵּן בְּשׁוּ"ת בֵּית אֶפְרַיִם חֵלֶק יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ג"כ שֶׁאֵין זֶה רְאָיָה לְעִנְיָן מַקֵּה בְּהָכֵה כֵּן הוּא דֶּרֶךְ תַּשְׁמִישׁוֹ לְהָרִיק מַה שֶּׁבִּכְלִי עַל יְדֵי נָקֵב הַזֶּה וְאֵין זֶה מְגָרֵעַ כֹּחַ הַכְּלִי וְכֵן מְבֹאָר לְעֵיל סָעִיף ה' בְּהַגָּהָ"ה וְכָל שֶׁכֵּן כְּלִי שֵׁשׁ בּוֹ בְּרִיָּא כו' עַיֵּן שָׁם:

שֶׁלֹּא לִטֹּל מִן הַמַּיִם אֲפִלּוּ שֶׁשָּׁאֲבָן עוֹבֵד כּוֹכָבִים אוֹ נִדָּה וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא לִטֹּל יָדָיו מֵהֶם עַד כְּאַן לְשׁוֹנוֹ. רַשְׁ"ל בְּקִרְקַ כָּל הַבָּשָׂר (חולין פ"ח) סִימָן (נ"ה) [כ"ה]. וְכֵן כָּתַב הַט"ז (ס"ק טו) מִשְּׁמוֹ וְעוֹלַת תָּמִיד (ס"ק טו) עַיֵּן שָׁם. וּמִגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק כב) כָּתַב וְנִרְאֶה לִי דְּוַקָא כְּשֶׁיּוֹצֵק עַל יָדָיו אֲבָל אִם מֵבִיא הַמַּיִם בִּכְלִי לַיִת לָן בֵּהּ עַיֵּן שָׁם. וְצָרִיךְ עִיּוּן דְּהָא מַהֲרַשְׁ"ל כָּתַב בְּהֶדְיָא אֲפִלּוּ שֶׁשָּׁאֲבָן וכו' וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא לִטֹּל יָדָיו מֵהֶם עַיֵּן שָׁם: יב (מז) [ח]הַחְמִיר. וּבְדִיעֲבַד כָּשֵׁר, וְאַף עַל גַּב דְּבִיזָּה סוֹף סִימָן ב' פָּסַל שְׁחִיטַת קוֹף, שָׁאנֵי הָתָם דְּשְׁחִיטָה דְּאוֹרָיְתָא: יג (י) יְכַוֵּן. וַאֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִטֹּל אִם לֹא כִּוֵּן. רַשְׁ"ל (ש"ש חולין פ"ח סי' כד) וּמִגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק כה): יד (יח) מַעְיָן.

בַּאֵר הֵיטֵב

אֲפָשָׁר לְקַח יְסַבֵּב אוֹתוֹ בְּכָל שְׁפִיכָה וּשְׁפִיכָה. עוֹלַת תָּמִיד (ס"ק יז). עַיֵּן שִׁירֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב"י ס"ק כה): יג (יז) נְטִילָה. וְאַף עַל גַּב דְּבִטְעָיִף ט' כָּתַב דְּקִלּוּחֵי רִאשׁוֹן לְבַד חָשִׁיב כֹּחַ גַּבְרָא, שְׁאנֵי הָתָם דְּלֹא עָשָׂה מַעֲשֶׂה בְּגוּף הַמַּיִם רַק שֶׁהֵסִיר הַבְּרִיָּא הַמְּנַעֵת לְצֵאת אֲבָל הָכָא שֶׁעָשָׂה מַעֲשֶׂה בְּגוּף הַמַּיִם וּמַחֲמַת הַטָּיָתוֹ שׁוֹפְכִין מִקְּרֵי כֹּחַ גַּבְרָא. עַיֵּן מִגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק כא): יא (טו) וְנִדָּה. רַשְׁ"ל בְּקִרְקַ כָּל הַבָּשָׂר (חולין פ"ח) סִימָן (נ"ה) [כ"ה]. וְכֵן כָּתַב הַט"ז (ס"ק טו) מִשְּׁמוֹ וְעוֹלַת תָּמִיד (ס"ק טו) עַיֵּן שָׁם. וּמִגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק כב) כָּתַב וְנִרְאֶה לִי דְּוַקָא כְּשֶׁיּוֹצֵק עַל יָדָיו אֲבָל אִם מֵבִיא הַמַּיִם בִּכְלִי לַיִת לָן בֵּהּ עַיֵּן שָׁם. וְצָרִיךְ עִיּוּן דְּהָא מַהֲרַשְׁ"ל כָּתַב בְּהֶדְיָא אֲפִלּוּ שֶׁשָּׁאֲבָן וכו' וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא לִטֹּל יָדָיו מֵהֶם עַיֵּן שָׁם: יב (מז) לְהַחְמִיר. וּבְדִיעֲבַד כָּשֵׁר, וְאַף עַל גַּב דְּבִיזָּה סוֹף סִימָן ב' פָּסַל שְׁחִיטַת קוֹף, שָׁאנֵי הָתָם דְּשְׁחִיטָה דְּאוֹרָיְתָא: יג (י) יְכַוֵּן. וַאֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִטֹּל אִם לֹא כִּוֵּן. רַשְׁ"ל (ש"ש חולין פ"ח סי' כד) וּמִגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק כה): יד (יח) מַעְיָן.

בַּאוּר הֲלָכָה

הַגְּרָ"א (סעיף י') מִצַּדַּד דִּלְדַעַת הָרַמְבַּ"ם (ברכות פ"ו הי"ג) דְּי אִם הַשְׁפִּיכָה רִאשׁוֹנָה בָּא מִכֹּחַ גַּבְרָא:

א * עָלְתָה לוֹ נְטִילָה. הַמְחַבֵּר סָתַם בָּזֶה בְּלִי שׁוּם חוֹלֶק, וְכֵן הִסְכִּימוּ הָאַחֲרוֹנִים [מְגֵן אַבְרָהָם (ס"ק כא) וְאֶלְיָה רַבָּה (ס"ק טז) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתְבוּ בְּטַעַם הַמְחַבֵּר דְּסְבִירָא לֵיהּ דְּכֻלֵּי עָלְמָא מוֹדִים בָּזֶה], אֲבָל הַגְּרָ"א הוֹכִיחַ דְּבִמְחֻלָּקֶת שְׁנִינָה, דְּהָאוֹסְרִין בְּסָעִיף י"ב בְּקוֹף הָכִי נַמִּי בָּזֶה דִּלְדִידְהוּ לָא חָשְׁבִינַן זֹאת לְכֹחַ גַּבְרָא [דְּשָׁנֵי אֵלּוּ הַדִּינִין נִשְׁנוּ בְּמַסֶּכֶת יָדַיִם (פ"א מ"ה) בְּמַחְלֹקֶת רַבָּנָן וְרַבִּי יוֹסֵי כַּמְבֹאָר בְּבֵיצָה יוֹסֵף (ד"ה חבירתו)] וְאִם כֵּן הַמַּחְמִירִין שָׁם הָכִי נַמִּי בְּכָאן. וְהִנֵּה בְּרוֹסֶתַּ (סי' שכח) כָּתוּב בְּהֶדְיָא כְּמוֹ דִּמְפָרֵשׁ הַגְּרָ"א, וְכֵן הוּא בְּרַשְׁ"ל (ש"ש חולין פ"ח סי' כג) וְכֵן נִרְאֶה מִפִּשְׁטִיּוּת לְשׁוֹן הַמִּשְׁנָה וְכֵן מִסְּמָ"ג וְשְׁאָרֵי הָרִאשׁוֹנִים הָאוֹסְרִין, וְעַל כֵּן נִרְאֶה דְּהִלְכְתְּחִלָּה טוֹב לְהַחְמִיר בָּזֶה:

יג * וּלְכַתְּחִלָּה יְכַוֵּן וכו'. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק עה) דְּשְׁאָבָן לוֹ מַיִם וכו', וְאִם יֵשׁ לוֹ מַיִם מְשֻׁמָּע מִרַמ"א לְעֵיל בְּסִימָן קנ"ח סָעִיף ד' דְּדַרְכּוֹ לִטֹּל יָדָיו שֵׁנִית, וְהָיְינוּ כְּדֵי לְצֵאת דַּעַת הָרַשְׁבָּ"א (תורת הבית בית ו שער ד), אֲבָל דְּלָא יְבָרֵךְ (וְעַיֵּן שָׁם בְּמִגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק יג) הַטַּעַם דְּשִׁמְּא כְּבָר יָצָא כְּהָרָ"ה (בדק הבית שם) וְסִיָּעְתּוֹ), וְנִרְאֶה דְּטוֹב שֶׁיִּטְמֹא יָדָיו כְּדֵי שֶׁיִּתְחַיֵּב וְדַאי בִּנְטִילָה שְׁנִיָּה וְיוּכַל לְבָרֵךְ:

נְטִילָה. עַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה עלתה) [ב]שֶׁטּוֹב לְהַחְמִיר בָּזֶה לְכַתְּחִלָּה: וְנִדָּה. אַף דִּבְנוֹטֵל יָדַיִם לִתְרוּמָה אָסוּר עַל יְדֵיהֶם דִּמְטַמְּאִין הַמַּיִם בְּמַשָּׁא, [נִדָּה מִדְּאוֹרַיְיתָא, וְאִידָךְ חֲכָמִים גָּזְרוּ עֲלֵיהֶם טֻמְאָה], (סג) בִּנְטִילָה לְחֻלִּין לֹא גָּזְרוּ, וְיֵשׁ אוֹמְרִים מִשּׁוּם דִּבְזֹמְנָנוּ תָּמִיד כָּל הַמַּיִם טְמֵאִין שֶׁכְּלָנוּ טְמֵאֵי מֵתִים, לָכֵן לֹא חָשׁוּ לָזֶה. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּמִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה טוֹב לְזָהֵר (סד) שֶׁלֹּא לִטֹּל יָדָיו מֵהֶם: (ע) דִּינוֹ כְּקוֹף. הַמְבֹאָר לְקַמָּיהּ (ס"ב) דְּיֵשׁ פּוֹסְלִין בּוֹ, וְהוּא מִשּׁוּם דְּקָטָן כָּזֶה אֵין בּוֹ דַּעַת כְּלָל. [ג]וּבְבֵאוּר הַגְּרָ"א מְשֻׁמָּע דְּאֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה, וְלֹא דְּמֵי לְקוֹף דְּאֵין נוֹטְלִין מִמֶּנּוּ דְּלְאו אָדָם הוּא וְלֵית כָּאן כֹּחַ גַּבְרָא, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה, וְאַף דְּאֵין בּוֹ דַּעַת לֹא גָּרַע מִשּׁוֹטֶה: יב (עא) מִין חַיָּה. וְיֵשׁ בָּהּ (סה) קְצָת דַּעַת לְתַשְׁמִישׁ: (עב) יֵשׁ פּוֹסְלִין. דְּאֵין כָּאן כֹּחַ גַּבְרָא: (עג) וְיֵשׁ מַכְשִׁירִין. סְבִירָא לְהוּ דְּלֹא בָּעֵינַן שֶׁיָּבוֹא עַל יָדָיו רַק מִכֹּחַ נוֹתֵן: (עד) לְהַחְמִיר. [ד]וּבְדִיעֲבַד כָּשֵׁר, [מְגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יח)] וּבְאֵלְיָה רַבָּה (ס"ק כה) כָּתַב דְּגַם בְּדִיעֲבַד יַחֲזֹר וְיִטֹּל בְּלִי בְּרָכָה, אֶלָּא דְּאִם אֵין לוֹ מַיִם יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל נְטִילָה זוֹ: יג (עה) וּלְכַתְּחִלָּה יְכַוֵּן. וְהַמְּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק כה) כָּתַב לְפָסֵל אַף בְּדִיעֲבַד אִם לֹא כִּוְּנוּ כְּלָל עַיֵּן שָׁם, אֲבָל הַגְּרָ"א בְּקִנ"ח סָעִיף ד' הִסְכִּים כְּהַסּוֹבְרִין דְּבִלֹּא כַּוָּנָה כָּשֵׁר, וְכֵן הוּא דַּעַת (פו) רב הָרִאשׁוֹנִים, וּבְדִיעֲבַד בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהָקֵל כְּשֶׁאֵין לוֹ מַיִם לִטֹּל שֵׁנִית כְּדַעַת הַמְחַבֵּר, אַחַר כָּךְ מָצָאתִי כָּתַב בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (ס"ק יח): (עו) וְכָנָה נוֹתֵן נַמִּי. [ה]וְאֵין כָּתוּב בְּשׁוּ"ת הַגְּאוֹנִים, וְכֵן הוּא בְּרִיטְבָ"א בְּשֵׁם הַגְּאוֹנִים וְכֵן בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ"א וְהָרַמְבַּ"ן וְהָרַשְׁבָּ"ם וְהָרִיטְבָ"א וְהָרַמְבַּ"ם וְהָרַשְׁבָּ"א